

Bitki Örtüsü:

Bitki örtüsüyle kaplı arazilerde gündüz fazla ısınma gece fazla soğuma olmaz. Bitki örtüsünden yoksun çorak araziler gündüz daha çok ısınırken gece ısı kaybı daha fazla olur.

Nemlilik:

Nem; Aşırı ısınmayı ve soğumayı önler. Sıcaklık farkını azaltır.

Kıyılarda nem fazla iken Kara içlerinde nemlilik azdır. Ayrıca nemliliğin fazla olduğu yerlerde bulutluluk oranı da fazladır.

Türkiye Nem Haritası

Türkiye Orman Haritası

Okyanus Akıntıları:

SOĞUK AKINTILAR

- Kaliforniya
- Peru (Humbolt)
- Benguela
- Batı Avustralya
- Kanarya
- Labrador
- Oyoşivo
- Doğu Grönland

SICAK AKINTILAR

- Alaska
- Golf Stream
- Brezilya
- Madagaskar (Mozambik)
- Doğu Avustralya
- Kroşivo

§ Sıcak Okyanus Akıntılarını Alize rüzgârları başlatırken, Soğuk Okyanus Akıntılarını ise Kutup rüzgârları başlatır.

§ Sıcak Okyanus Akıntıları Ilıman Okyanusal İklimin oluşmasında etkilidir.

§ Unutma; Kıtaların Doğu ve Batı kıyılarını sıcaklık olarak karşılaştırırsa, cevap: Okyanus Akıntıları olur. Örneğin; Güney Amerika kıtasının Batı kıyılarınının Doğu kıyılarına göre daha soğuk olması.

§ Sıcak Okyanus Akıntıları Ekvator'dan doğru gelirken, Soğuk Okyanus Akıntıları ise Kutuplardan doğru gelir.

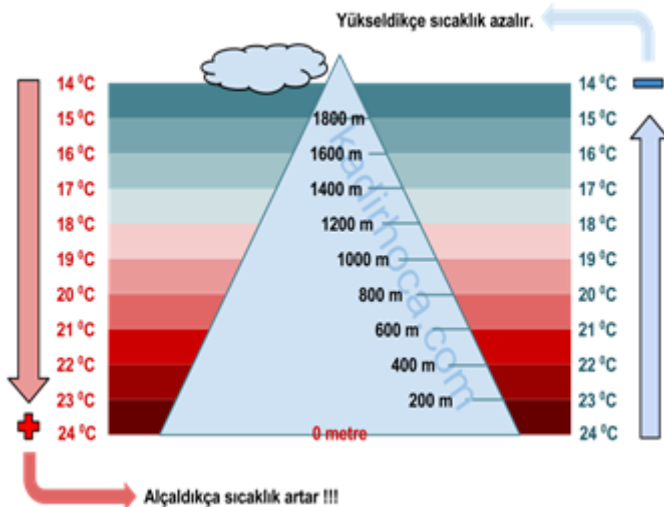
§ Güney Yarım Kürede kıtaların Batı kıyılarında Soğuk Akıntılar etkiliyken, Doğu kıyılarında ise Sıcak Akıntılar etkilidir.

Yer şekilleri

- Yer şekillerinin dağlık ve engebeli olduğu yerlerde kısa mesafede sıcaklık değişir. Bu durum iklimin ve tarım ürünlerinin çeşitli olmasında önemli etkiye sahiptir.
- Ülkemize bakıldığında Türkiye'nin 3. Ve 4. Jeolojik zamanda oluşup Genç yapıda olmasından dolayı dağlık ve engebeli olup, ortalama yükseltisi fazladır.

Yükselti

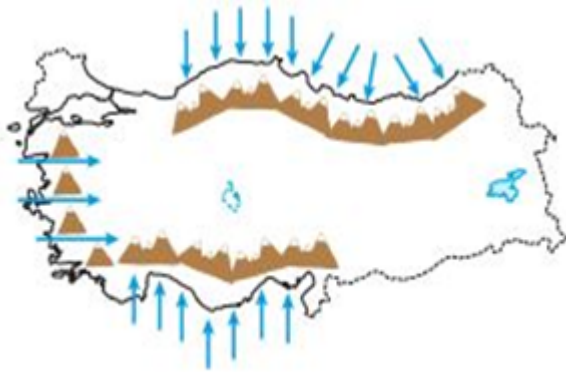
- Türkiye'nin ortalama yükseltisi fazladır. (1132 metre)
- Yükselti ile sıcaklık arasında ters bir orantı vardır. Yükselti arttıkça sıcaklık azalır.
- Yükseltinin hem sıcaklık ile hem de yağış ile doğrudan ilişkisi vardır.

- Ülkemizin en yüksek bölgesi Doğu Anadolu Bölgesidir. Buna bağlı olarak en soğuk bölgemiz Doğu Anadolu Bölgesidir.

§ Yükseltiye bağlı olarak bir dağ yamacı boyunca ormanlar kuşaklar oluşturur.

Dağların Uzunluk Yönü

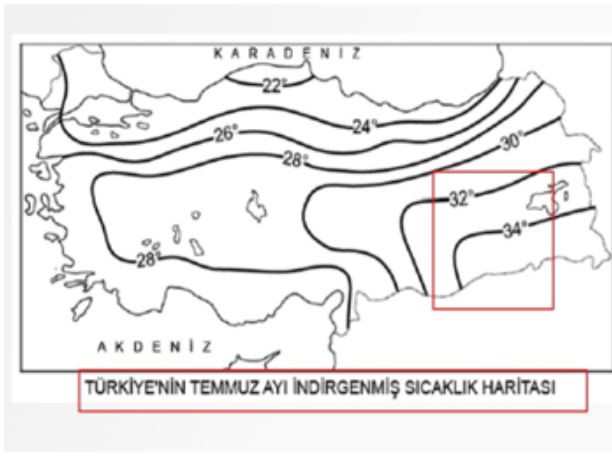
- Ülkemizde Karadeniz ve Akdeniz Bölgesinde Dağlar kıyıya paralel iken, Ege Bölgesinde dik uzanır. Ayrıca ülkemizdeki dağlar genellikle doğu - batı yönlü uzanmaktadır.
- Ülkemizde dağların uzunluğundan dolayı Karadeniz ve Akdeniz de denizel etki iç kısımlara giremez. Bu durum iç kesimlerimizde Karasal iklimin hâkim olmasında etkili olmuştur.

§ Ülkemizde yayılış alanı en fazla olan iklim tipi Karasal iklimdir. Bu durum Dağların Uzunluk Yönüyle ilgilidir.

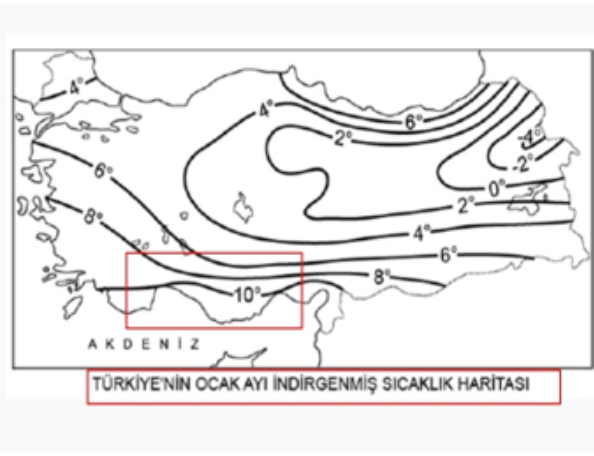
Karasallık / Denizellik:

Karalar çabuk ısınır çabuk soğur iken, Denizler ise geç ısınır geç soğur. Bu durum Yazın karaların daha sıcak olmasına, Kışın ise denizlerin daha ılık olmasına neden olur.

Ayrıca; aynı enlemde yer alan Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Yaz ve Kış sıcaklık ortalamalarına bakıldığında Yazın Güneydoğu Anadolu Bölgesinin daha sıcak olduğu (KARASALLIK), Kışın ise Akdeniz Bölgesinin daha sıcak olduğu (DENİZELLİK) gözlemlenir.

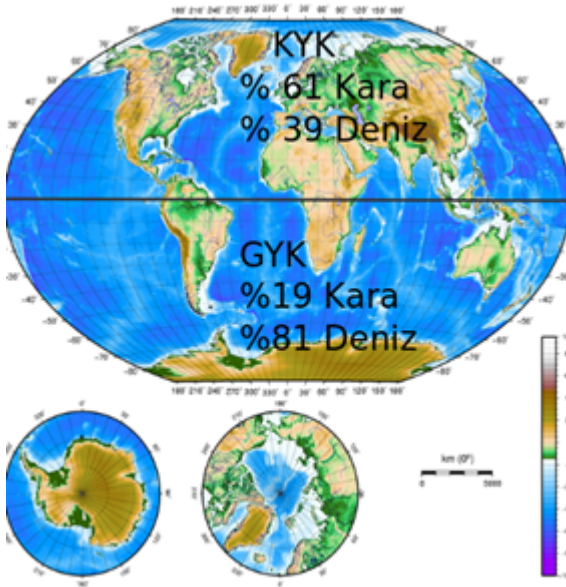

KARASALLIK

DENİZELLİK

Kara ve Denizlerin Dağılışı

- Kuzey Yarım Küre'de Karalar, Güney Yarım Küreye göre daha fazladır.
- Kuzey Yarım Küre'de Karaların fazla olması yaz sıcaklıklarının Kuzeyde daha fazla olmasına, Dünya'nın en sıcak alanlarının Kuzey Yarım Küre'de olmasına sebep olmuştur.
- Güney Yarım Küre'de Denizlerin daha fazla yer kaplaması sonucunda Kışlar daha ılık geçmektedir.

§ Unutma; Kuzey Yarım Küre ile Güney Yarım Küre sıcaklık olarak karşılaştırıldığında, Cevap; Kara ve Denizlerin Dağılışı olur.

Ş Dünya'nın Yıllık Ortalama Sıcaklık Dağılışı Haritasına bakıldığında K.Y.K' de izoterm eğrilerinde sapmanın fazla, G.Y. K' de ise izoterm eğrilerinde sapmanın daha az olduğu görülmektedir. Bu durumun nedeni; Kara ve Denizlerin Dağılışıdır.